

Nieuwe studieboeken productergonomie

Brecht Daams is halverwege een reuzenproject. Niet alleen schrijft ze 'Productergonomie, ontwerpen voor nut, gebruik en beleving', ze geeft de leerboeken bestemd voor ontwerpers ook in eigen beheer uit.

Leon van Velzen

Met de uitgave treedt Daams in de voetsporen van Hans Dirken. Zijn standaardwerk 'Productergonomie' dateert uit de tijd dat er nog geen iPads waren. Dirken schreef zijn boek rond 1990 en beaamt in het voorwoord van de nieuwe uitgave dat het hoog tijd werd voor een nieuw studieboek over productergonomie. "De 'halfwaardetijd' van toegepaste wetenschappelijke kennis is gewoonlijk kort," schrijft de emeritus hoogleraar industrieel ontwerpen. Deel 1 en deel 2a van de hand van Daams zijn al verschenen. Een aantal opleidingen voor industrieel ontwerpers in Nederland en België werkt volgens de auteur al met de uitgaven.

Ontwikkeling vakgebied

"Mijn doel was een goed boek te maken voor ontwerpers op universitair en hbo-niveau dat hen in staat stelt ergonomische producten te ontwerpen." Daar lijkt ze halverwege de klus bijzonder goed in te slagen. "Ik hoop dat de boeken zullen bijdragen aan de ontwikkeling van het vakgebied productergonomie. Meer aandacht voor ergonomie in het ontwerp- en ontwikkelingsproces zal uiteindelijk kunnen leiden tot meer nuttige producten die zo ergonomisch mogelijk gebruikt kunnen worden door alle gebruikers. Een goede relatie tussen mens en product komt beiden ten goede, van individueel niveau tot op evolutionaire schaal."

Monnikenwerk

In het eerste deel behandelt Daams thema's zoals 'wat is ergonomie', 'ontwerpen voor groepen', 'ergonomie en ontwerpen' en 'gebruikersonderzoek'. Bij het schrijven van deel 2 kwam ze erachter dat de hoeveelheid informatie die ze kwijt wilde niet tot een handzame uitgave zou leiden. Ze knipte dit deel daarom in tweeën. Deel 2a gaat diep in op 'fysieke en sensorische ergonomie'. Deel 2b staat helemaal in het teken van 'cognitieve ergonomie en intelligente producten'. In het afsluitende deel 3 komen onder meer aan bod 'het ontwerpen voor brede doelgroepen en verschillende culturen', 'van nut naar beleving', 'productveiligheid' en tot slot 'productergonomie in de praktijk'. Om het monnikenwerk tot een goed einde te brengen, schortte Daams alle werkzaamheden van haar adviespraktijk op. Tot groot

genoegen van onder andere Hans Dirken. "Deel 2a is een goed leesbaar, geordend, uitgebreid en toepasbaar geheel. Fysieke en sensorische ergonomie worden prima, juist en breed behandeld, inclusief de fysiologische achtergronden. Daarbij gaat het niet alleen over volwassenen, maar ook over kinderen, ouderen en gehandicapten. De paragraaf over reuk en smaakzin is enig, zowel leuk als uniek!"

Ook online

De vier kloeke delen zijn nog niet voldoende om alle informatie die Daams bij elkaar bracht te herbergen. Ze wil het drukwerk actueel houden en doet dat met de website www.productergonomie.info. Het is een aanvulling op de serie boeken met audio, videos en links en bevat bovendien voorbeelden en informatie die niet in het papieren boek pasten. Daams houdt op de website ook een blog bij met actuele ontwikkelingen en nieuws over ergonomie voor ontwerpers.

Krimpfolie

Grote en kleine ontwerpergarnissen gaat ze daarbij niet uit de weg. Neem de kommervolle komkommer: "Waarom zijn komkommers verpakt in krimpfolie? Zijn ze daardoor misschien langer houdbaar? In mijn ervaring rotten verpakte komkommers sneller dan onverpakte. Een komkommer is prachtig beschermd van zichzelf, daar hoeft helemaal geen tweede huid omheen. Een in krimpfolie verpakte komkommer is onhandig, die is namelijk niet te openen met de blote handen. De kunststof folie is stevig en zit zo dicht op het product, dat je het niet goed kunt vastpakken."

Leeslintje

Uitgeverij Undesigning beknibbelde niet op de kosten van de serie. Harde band, leeslintje, frisse tekeningen en tabellen, fraai opgemaakt. Niet alleen een sieraad voor de boekenkast, maar een must voor elke ontwerper die ergonomie – en wie doet dat niet? – serieus neemt. «

Kijk voor de uitgave en de serie op www.undesigning.nl. Hier is ook een pdf te downloaden met een zeer uitgebreide opgave van de inhoud.

